

KURT SAMUELSSON

Vem är Kurt Samuelsson?

Frågan kan tyckas överflödig, men svaret är inte utan betydelse för den borgerliga svenska pressens framtid.

Någon gång i slutet på 40-talet hade en ung ekonomihistoriker vid namn Kurt Samuelsson ett semestervikariat på Dagens Nyheter. Det var ont om folk på politiska avdelningen och den unge mannen betroddes med att skriva en ledare. Chefredaktören, Herbert Tingsten, som råkade befinna sig i Köpenhamn vid denna tidpunkt ringde omedelbart hem och undrade vem som skrivit ledaren i fråga. Sedan det framgick, att det var en av de förhoppningsfulla ynglingar, som brukat besöka Tingstens proseminarier, blev Kurt Samuelsson utan onödigt dröjsmål anställd i tidningen. Den 1 juli 1948 inträdde han, inte mycket mer än 25 år gammal, som medarbetare på Dagens Nyheter politiska avdelning. Hans främsta journalistiska merit, förutom nyssnämnda ledare, var ett tämligen uppseendeväckande redaktörskap för studenttidningen Gaudeamus samt — om man så vill — en nästan obegränsad förmåga att imitera lärofadern Tingsten.

Det var en imitation, som inte inskränkte sig till skrivsättet, där troheten mot mästaren understundom drevs så långt, att mindre stilanalytiskt tränade läsare började fråga sig om Tingsten höll på att förlora greppet. Den gällde även sättet att vara, det yttre framträdandet, maneren i tal och åtbörder, pretentionen i den in-

tellektuella attityden. Och det saknades inte kritiska kommentarer till detta fenomen, inte ens, eller kanske framför allt inte, inom Dagens Nyheter egna led. Man frågade sig om Tingstens stämman hade det röstläge, att den egentligen var betjänt med att ha ett eko. Man gjorde gällande, att varje efterrapning av en så särpräglad personlighet som Tingsten måste bli en karikatyr.

Under tiden fullföljde Kurt Samuelsson, vars utomordentliga receptivitet och produktivitet ingen kunde bestrida, sin vetenskapliga och publicistiska karriär. Han disputerade på en avhandling om handelshus i Stockholm och blev docent vid Stockholms Högskola. Han skrev en väldokumenterad historik över Nordiska Kompaniet och en intressant analys av Max Webers teorier, så mycket mer pikant som den vederlade den tolkning av kapitalismens protestantiska ursprung, som varit en pièce de résistance i professor Tingstens undervisning. Boken blev föremål för en synnerligen lovordande recension i Dagens Nyheter av chefredaktör Tingsten och när Leif Kihlberg avgick blev Kurt Samuelsson inrikesredaktör i tidningen. Såsom sådan har han med en oförskräckhet, som enligt kritikerna endast kan jämföras med hans omdömeslöshet, företrott tidningens växlingsrika ståndpunkter i ekonomiska och sociala frågor på det inrikespolitiska planet.

Vart detta skall leda blir en fråga om hur den s. k. Dagens-Nyheters-

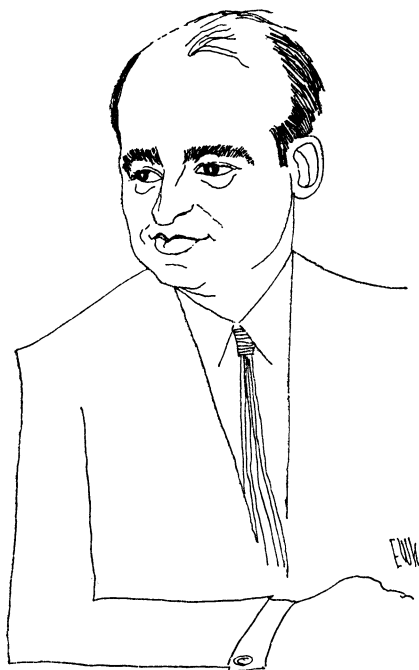
andan kommer att utveckla sig och svaret på den frågan blir i sin mån också svaret på frågan om vem Kurt Samuelsson är. För tjugu år sedan brukade Dagens Nyheter i rättänkande kretsar omtalas som Sveriges bästa tidning med de sämsta åsikterna. Det har säkert inte funnits någon socialistisk publikation i detta land, som kunnat väcka sådan avsky i konservativa kretsar som Dagens Nyheter. Med en obekvärlig blandning av suffisans och infamitet kritiserade tidningen alla de värden, institutioner och politiska idéer, som för konservativ uppfattning tedde sig som väsentliga. Den kristna religionen, de traditionella moralbegreppen, kungadömet, kyrkan, försvaret, den nordiska enhetstanken, särskilt den nordiska försvarsgemenskapen och det svensk-finska samarbetet nedvärderades, förhånades eller motarbetades öppet.

När andra världskriget kom svängde tidningen visserligen om och blev nödtorftigt nationell och försvarsvänlig, men den gamla surdegen fanns alljämt kvar och sent skall de artiklar glömmas där Johannes Wickman på Rysslands vägnar gentemot Finland tillämpade samma resonemang som Hitlertyskland gentemot de ockuperade länderna eller den ledare, som Kihlberg publicerade dagen efter det finsk-ryska vapenstilleståndet, mycket annat att förtiga. Till denna negativism kom tidningens utpräglade motvilja mot att ta ståndpunkt mot partierna till vänster om folkpartiet, den kalkylerande kompromissarieattityd, som så ofta intogs i förhållande till socialdemokratien och understundom t. o. m. kommunisterna. Du är ej kall, du är ej varm och därför skall jag utspy dig ur min mun, säger Herran din Gud.

I denna situation inträdde en markant, en som det till en början tycktes avgörande förändring i och med att

Herbert Tingsten år 1946 övertog chefredaktörsskapet för tidningen. Wickman försvann, Kihlberg kom alltmer i bakgrunden och Tingstens lika stimulerande som stridbara personlighet satte helt sin prägel på Dagens Nyheter. Ingen annan tidning på våra breddgrader tog med sådan intensitet upp till diskussion de frågor på det politiska, idépolitiska och sociala planet, som har avgörande betydelse för vår framtid. Det räcker med att framhålla att neutralismen, socialismen, kommunismen och sovjetimperialismen tack vare Tingsten under 40-talets sista år inte hade någon skoningslösare och konsekventare vedersakare i nordisk publicistik än Dagens Nyheter. Men de första årens kampglädje har efterhand ersatts med vad man bland kritikerna betecknar som kverulantisk monotoni. Även Tingstens trognaste beundrare måste medge att Dagens Nyheteres rabiata kampanjer mot exempelvis kungadömet, kyrkan och diplomatins vittnat om en oroväckande brist på sinne för proportioner.

Tingstens med åren allt talrikare motståndare har begagnat sig av hans förlöpningar för att framställa honom som allmänt omdömeslös och vägrar att ta honom på allvar. Naturligtvis kan man ha roligt åt Tingsten, heter det, men ingen kan ju fästa sig vid vad han säger. I administrativa och politiska kretsar, ja, t. o. m. inom folkpartiets ledning negligeras numera Dagens Nyheteres åsikter; det har gått därhän, att blott och bart det faktum att Dagens Nyheter förordar en viss politisk problemlösning medför, att den inte längre betecknas som »praktisk politik». Man har i vida kretsar fått det intrycket att mellan Tingsten och hans tre närmaste medarbetare: den snillrike, men mellan det sublimate och det löjliga våldsamt pendlande Olof Lagercrantz, den kunnige och korrekta, men torrt fanatiska Ulf Bran-

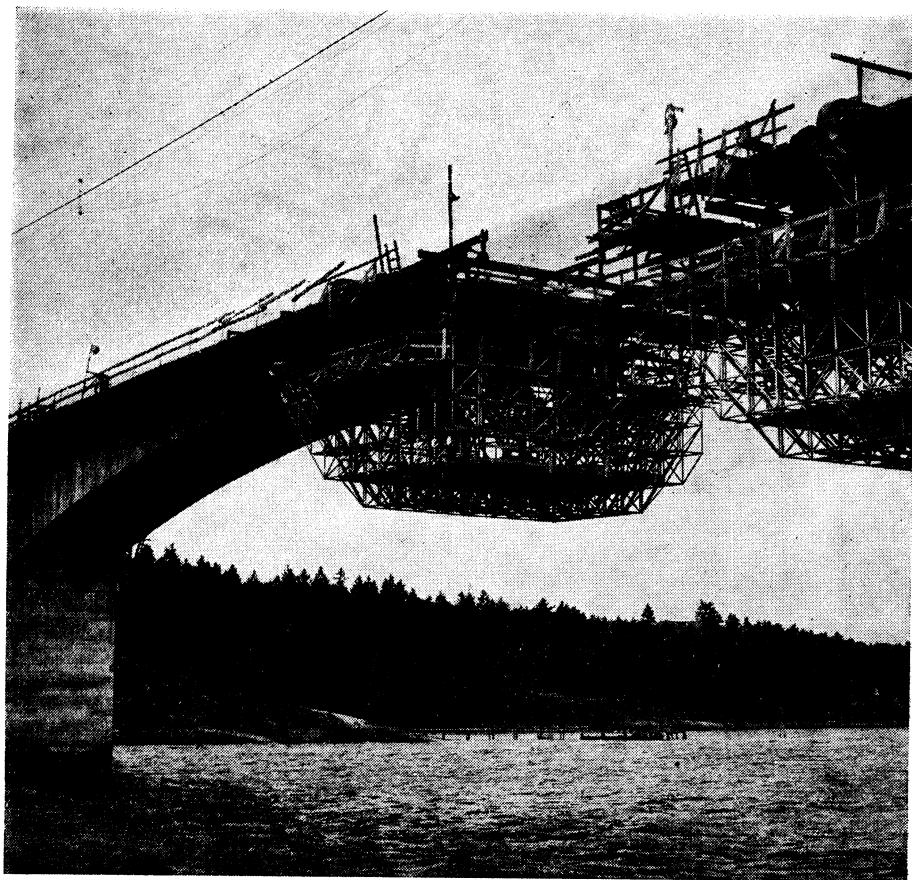
dell och slutligen Kurt Samuelsson utbildats ett slags *folie à quatre*, som bådar illa för Dagens Nyheters framtid. Vad skall ske, frågar man sig, när denna galenskap, berövad Tingstens bländande intellektuella glans, hans kvickhet och passion, skall odlas vidare av efterträdarna?

Vad skall ske, kort sagt, när Tingsten om senast tre år lämnar chefredaktörskapet för Dagens Nyheter och kvarlämnar som sin andlige arvtagare — Kurt Samuelsson? Ja, därom vet man föga. I vad mån har Kurt Samuelsson varit en bidragande orsak till den prestigeförlust, som Dagens Nyheter på senare år otvivelaktigt lidit? I vad mån kan han frigöra sig från sitt alltför kännbara, tidigare nästan komiska beroende av en idol, vars bästa sidor han saknar väsentliga förutsättningar att efterlikna? I vad mån kan han utvecklas till en självständig och positiv personlighet i stäl-

let för till en negativ epigon? Personer, som känner honom, har goda förhoppningar. De anser att han är på väg att finna sig själv, att den ungdomliga arrogans, som väckt sådan förargelse hos hans kolleger håller på att mildras, att hans odisputabla begåvning i förening med en medfödd om än omsorgsfullt dold hygglighet kommer att göra honom vuxen sin uppgift. Det vill till. Efter den senaste Kreuger-kraschen finns det bara två stora borgerliga tidningar i Stockholm: Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter. Morgonbladet är inte stor och Expressen är — trots partibeteckningen fp — inte borgerlig utan rätt och slätt gaminradikal. Om Dagens-Nyheters-andan på nytt definitivt skulle bli liktydig med det sterila kallgrinets mentalitet vore det till omätbar skada för den svenska borgerlighetens sak. Det kan därför inte vara oväsentligt vem Kurt Samuelsson är — och vad han blir.

G. U.

Nya bron över Stenungsund

Den nya bron över Stenungsund som ingår i förbindelsen Tjörn-fastlandet byggs frisvävande i förspänd betong så att inga ställningar hindrar sjöfarten i sundet. Från landfästena gjuts de bägge brohalvorna för att mötas på mitten högt över sundet.

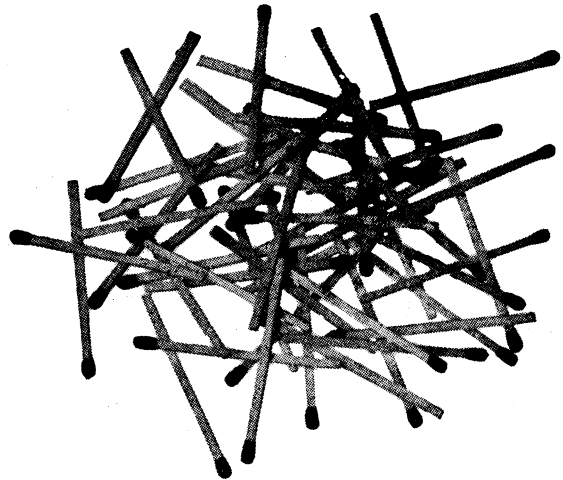
AB Skånska Cementgjuteriet är både brokonstruktör och entreprenör för hela vägförbindelsen, som dessutom omfattar två andra broar över Källösundet och över Askeröfjärden. Bron över Källösundet kommer att byggas med rekordstora betongbalkar på 107 meters längd. Hela vägprojektet kommer att kosta närmare 22 miljoner kronor.

*aktuellt
betongbygge
med*

**BLÅ RAND
CEMENT**

CEMENTA

Stockholm — Malmö — Göteborg

Hur många stickor i en ask?

Hur många tändstickor tror Ni det rymms i en vanlig tändsticksask? Fyrtio, femtio, sextio? Gissa först och räkna sen! Hur många blev det? Just det, femtio var rätta svaret.

En fråga till. Tror Ni, att det skulle räcka med innehållet i en vanlig tändsticksask, om varje tjänst som Skandinaviska Banken erbjuder Er markerades med en tändsticka? — Ånej, nog fick Ni ta till åtminstone två askar.

Har Ni egentligen klart för Er, att vi kan vara till Er hjälp *sj* många gånger och i *sj* många avseenden?

Vet Ni t. ex., att vi åtar oss hyresuppbörd, att vi inkasserar Era fordringar, uppbär eller utbetalar likvider, löner m. m. även medan Ni är bortrest?

Vet Ni, att vi kan hjälpa Er med det många gånger besvärliga deklarationsarbetet och med en hel rad juridiska spörsmål, såsom upprättande av kontrakt, gåvobrev, testamente, äktenskapsförord?

Vet Ni, att vi kan hjälpa Er att ombesörja alla formaliteter i samband med inteckningar och lagfart?

Vet Ni, att Ni även kan få råd och hjälp med förvaltningen av Era tillgångar, t. ex. obligationer och aktier m. m.? I sådana frågor är det tryggt att veta, att alla åt banken anförtrödda värden förvaltas under bankgaranti.

Tag kontakt med vårt närmaste kontor, så får Ni närmare informationer om just det Ni är intresserad av.

SKANDINAVISKA
BANKEN